

DÖVİZ DÖNÜŞÜM DESTEĞİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

07 AĞUSTOS 2026

KAPSAM

- İşbu çalışma, 01.08.2026 tarih ve 33327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “***Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2026/11)***” kapsamında hazırlanmıştır.

1. Giriş

- 01.08.2026 tarih ve 33327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **“Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2026/11)”** kapsamında;
 - %3 olarak uygulanan döviz dönüşüm desteği süresinin 31.01.2027 tarihine kadar uzatılması,
 - Döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilmek için, firmaların döviz pozisyonu oranlarının TCMB tarafından belirlenen sınırı aşmadığının tevsik edilmesi,
 - TCMB'ye, firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarı ile alabilecekleri destek tutarına üst limit belirleme yetkisi verilmesi,
 - Destekten yararlanmak için aranan döviz alımı yapmama taahhüdü kaldırılmış olup, yerine döviz pozisyonu esaslı yeni bir uygulama getirilmesi,
 - TCMB’nin gerekli gördüğü firmaları doğrudan veya aracı bankalar aracılığıyla incelemeye alabilmesi ve inceleme süresince destek ödemesi yapılmaması,
 - Aracılı ihracat uygulamasının kapsamının; Dış Ticaret Sermaye Şirketlerinin yanı sıra Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve diğer aracı ihracatçıları da kapsayacak şekilde genişletilmesi,
 - Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde uygulanacak yaptırımlar yeniden düzenlenmiş olup, belirli durumlarda yaptırımların aynı kontrol yapısı içindeki diğer firmalara da uygulanabilmesine yönelik hükümler getirilmesi,hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

2. Bazı Tanımlarda Değişiklikler Yapıldı

2.1. “Banka” Tanımı “Aracı Banka” Olarak Değiştirildi

- Halihazırdaki düzenlemede, Bankacılık Kanununda tanımlanan bankalar genel olarak “*banka*” şeklinde ifade edilmekteydi. Ancak, yapılan değişiklik kapsamında söz konusu tanım “*aracı banka*” olarak değiştirilmiş ve aracı banka, döviz dönüşüm desteği işlemlerine aracılık eden bankalar olarak tanımlanmıştır.

2.2. Dönüşüm Kuru Tanımı Güncellendi

- Önceki düzenlemede dönüşüm kuru; “*dövizin Merkez Bankasına satıldığı veya döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında bulunan dövizin Türk lirasına dönüştürüldüğü gün için ilan edilen döviz alış kuru*” olarak tanımlanmaktaydı.
- Yapılan düzenleme ile dönüşüm kuru, “*dövizin Merkez Bankasına satıldığı gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu*” ifade etmektedir.

2. Bazı Tanımlarda Değişiklikler Yapıldı (Devamı)

2.3. “Firma Kontrolü” Tanımı Eklendi

- Tebliğe “*firma kontrolü*” tanımı eklenmiş olup; buna göre firma kontrolü, sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde doğrudan veya dolaylı olarak bir firmada;
 - Asgari %50 oranında hisseye,
 - Asgari %50 oranında oy hakkına,
 - Yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sini seçme hakkına,
 - Yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sine sahip olma halini,ifade etmektedir. Yapılan düzenleme ile söz konusu tanımın; **gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde uygulanacak yaptırım kapsamındaki firmaların belirlenmesinde** kullanılması öngörülmektedir.

3. Döviz Dönüşüm Desteğinin Şartları Yeniden Belirlendi

- Tebliğ'in döviz dönüşüm desteğine ilişkin “Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Merkez Bankasına satılmasında döviz dönüşüm desteği sağlanması” başlıklı 4'üncü maddesi tamamen değiştirilmiştir.

3.1. Döviz Almama Taahhüdü Kaldırıldı

- Önceki düzenlemede, firmaların döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilmesi için Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunması gerekmekteydi. Yeni düzenlemede döviz almama taahhüdü şartına yer verilmemiştir. Bunun yerine, destekten yararlanılabilmesi için;
 - Firmanın talepte bulunması,
 - Merkez Bankasınca belirlenen döviz pozisyonu oranının aşılması,şartları getirilmiştir.

3.2. Döviz Dönüşüm Desteği Oranı Korundu

- Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerini aracı banka aracılığıyla Merkez Bankasına satmaları halinde, dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın %2'si kadar döviz dönüşüm desteği ödenmesine ilişkin düzenleme korunmuştur.
- Bununla birlikte, Tebliğ'in geçici 1. maddesi uyarınca %2 olarak belirlenen destek oranı, 31.01.2027 tarihine kadar %3 olarak uygulanacaktır.

3. Döviz Dönüşüm Desteğinin Şartları Yeniden Belirlendi (Devamı)

3.3. Merkez Bankasına Satılan Dövizlerin İade Edilmeyeceği Düzenlendi

- Hesaplanan döviz dönüşüm desteği, firmaya ödenmek üzere Merkez Bankasınca aracı bankaya aktarılacaktır. Yeni düzenlemede ayrıca, Tebliğ kapsamında firmalar tarafından Merkez Bankasına satılan dövizlerin hiçbir şekilde iade edilmeyeceği açıkça hükme bağlanmıştır.

3.4. Dövizin Yurt Dışı Kaynaklı Olduğunun Tespiti Aracı Banka Tarafından Yapılması Düzenlendi

- Merkez Bankasına satılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olup olmadığının aracı banka tarafından tespit edilmesine ilişkin uygulama devam etmektedir. Bunun yanı sıra; aracı bankalara, Tebliğ kapsamında gerekli gördükleri tüm bilgi ve belgeleri firmalardan talep etme yetkisi verilmiştir.

3.5. Döviz Pozisyonu Oranının Tevsik Edilmesi Düzenlendi

- Firmaların döviz dönüşüm desteğinden yararlanmadan önce, döviz pozisyonu oranlarının Merkez Bankasınca belirlenen sınırı aşmadığını aracı bankaya tevsik etmeleri gerekecektir.
- Buna göre, döviz pozisyonu oranına ilişkin sınırın aşılması destekten yararlanma şartı haline getirilmiş; bu şartın sağlandığının belgelendirilmesi firmaların yükümlülüğüne bırakılmıştır.

3. Döviz Dönüşüm Desteğinin Şartları Yeniden Belirlendi (Devamı)

3.6. Satılabilecek Döviz ve Alınabilecek Destek Tutarına Üst Limit Getirildi

- Merkez Bankasına firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarına veya alabilecekleri destek tutarına üst limit getirme yetkisi verilmiştir.
- Firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarına ilişkin üst limitler; firma kârlılığı ile işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak, Merkez Bankasınca belirlenen yöntemle hesaplanacaktır.
- Belirlenen üst limitleri aşan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri karşılanmayacaktır.
- Öte yandan, destek kapsamında satılabilecek döviz tutarına ilişkin üst limitlerin firma kârlılığı ve işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak hesaplanacağı belirtilmekle birlikte, söz konusu unsurların kapsamı ve hesaplama yöntemi Tebliğde açıklanmamıştır. Hesaplamaya ilişkin yöntem Merkez Bankasınca belirlenecektir.

3. Döviz Dönüşüm Desteğinin Şartları Yeniden Belirlendi (Devamı)

3.7. Aracılı İhracat İşlemlerinin Kapsamı Genişletildi

- Önceki düzenlemede yalnızca Dış Ticaret Sermaye Şirketleri tarafından yurda getirilen dövizlerin, bu şirketlere ürün tedarik eden firmalar adına satılmasına ilişkin hüküm bulunmaktaydı. Yeni düzenleme kapsamında aracılı ihracat uygulamasının kapsamına;
 - Dış Ticaret Sermaye Şirketleri,
 - Sektörel Dış Ticaret Şirketleri,
 - Diğer aracı ihracatçılar,dahil edilmiştir.
- Bu firmalar tarafından aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında yurda getirilen dövizlerin, kendilerine ürün tedarik eden firmalar adına satılması mümkündür.
- Bu durumda önceki düzenlemeyle benzer şekilde uygulama aşağıdaki şekilde olacaktır. Buna göre;
 - Döviz pozisyonu oranına ilişkin tevsik işlemi tedarikçi firma tarafından aracı bankaya yapılacak,
 - Merkez Bankası tarafından aktarılan destek tutarı aracı banka tarafından doğrudan tedarikçi firmanın hesabına aktarılacak,
 - Tebliğin uygulanması bakımından döviz satışının tedarikçi firma tarafından yapıldığı kabul edilecektir.

3.8. Aracı Bankaların Komisyon Alabileceği Düzenlendi

- Bu Aracı bankaların döviz dönüşüm desteği işlemleri için firmalardan komisyon alabileceği düzenlenmiştir.
- Aracı bankalar tarafından alınabilecek azami komisyon oranı Merkez Bankasınca belirlenecektir.

4. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Yeni Düzenlemeler

- Tebliğe “**Gerçeğe aykırı beyan ve usulsüz kullanım**” başlıklı 4/A maddesi eklenmiştir.

4.1. Desteğin Kur Farkı ve Faiziyle Birlikte Geri Alınması Düzenlendi

- Aşağıda sayılan hallerde, ödenen döviz dönüşüm desteğinin geri alınması düzenlenmiştir. Buna göre;
 - Firmanın döviz pozisyonu oranının belirlenen sınırı aşmadığına ilişkin bildirim veya tevsikin gerçeğe aykırı olması,
 - Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz yararlanılması,
 - Destekten amaca aykırı şekilde yararlanılması,
 - Gerçeğe aykırı bilgi veya belge sunularak destekten yararlanılması,şeklinde sıralanacaktır.
- Söz konusu durumda ödenen destek tutarı;
 - İlgili dönem boyunca oluşan kur farkı dahil edilerek ve desteğin ödendiği tarihten tespit tarihine kadar geçen süre için, tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faiz eklenerek aracı banka tarafından tahsil edilecek ve Merkez Bankasına aktarılacaktır.
- Önceki düzenlemede geri alınacak tutara yalnızca “*pozitif kur farkı*” eklenmesi öngörülmekteydi. Yeni düzenlemede ise “*kur farkı*” ifadesi kullanılmıştır.

4. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Yeni Düzenlemeler (Devam)

4.2. Destek ve Merkez Bankası Kaynaklı Kredilere Erişim Sınırlandırıldı

- Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanımın tespit edilmesi halinde ilgili firmanın;
 - Döviz dönüşüm desteği talepleri,
 - Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları,
 - Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri,

tespit tarihinden itibaren belirli sürelerle kabul edilmeyecektir.

- Bu süreler Merkez Bankasıncı, ihlal tutarı ve ihlalin tekrarlanıp tekrarlanmadığı dikkate alınarak belirlenecektir.
- Önceki düzenlemede, usulsüz yararlanan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım taleplerinin üç yıl süreyle kabul edilmemesi öngörülmekteydi. Yeni düzenlemede sabit üç yıllık süre yerine, ihlal tutarı ve tekerrür durumuna göre Merkez Bankasıncı belirlenecek süreler esas alınacaktır.

4.3. Suç Duyurusunda Bulunulmasına Merkez Bankasının Karar Verilebilmesi Düzenlendi

- Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde, ilgili kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulup bulunulmayacağına Merkez Bankası karar verecektir.

4. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Yeni Düzenlemeler (Devam)

4.4. Yaptırımların Kontrol İlişkisi Bulunan Diğer Firmaları da Etkileyebilmesi Düzenlendi

- Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım nedeniyle hesaplanan tutarın ilgili firma tarafından ödenmesine kadar;
 - İlgili firmanın kontrol ettiği firmaların,
 - İlgili firmayı kontrol eden firmaların,
 - İlgili firmayı kontrol eden gerçek veya tüzel kişilerin kontrol ettiği firmaların,döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri kabul edilmeyecektir.
- Aracı bankalar, bu kapsamdaki firmaları Merkez Bankasına bildirmekle yükümlü olacaktır.
- Önceki düzenlemede grup firmaları tarafından verilen döviz almama taahhütlerinin ana ortaklığı da bağlayacağı belirtilmekteydi. Yeni düzenlemede ise döviz almama taahhüdü kaldırılmış; bunun yerine yaptırım kapsamına girecek firmalar “*firma kontrolü*” tanımı esas alınarak belirlenmiştir.

4.5. Aracı Bankalara Yeni Yükümlülükler Getirildi

- Aracı bankalar;
 - Şüpheli döviz dönüşüm desteği işlemlerini Merkez Bankasına bildirmek
 - Merkez Bankası tarafından geri alınmasına karar verilen tutarın kendilerine bildirilmesinden itibaren bir ay içinde Merkez Bankasına aktarılması için gerekli tedbirleri almak,zorundadır.
- Söz konusu tutarın bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde Merkez Bankasına aktarılmaması halinde, Merkez Bankası tutarı aracı bankanın kendi nezdindeki hesaplarından resen tahsil edebilecektir.

5. Döviz Almama Taahhüdüne İlişkin Madde Yürürlükten Kaldırıldı

- Tebliğin “*Döviz alımı yapmama taahhüdünün yerine getirilmemesi*” başlıklı 6. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.
- Söz konusu maddede;
 - Döviz almama taahhüdüne aykırılık,
 - Usulsüz yararlanma ve gerçeğe aykırı beyan,
 - Aracılı ihracat,
 - Grup firmalarının taahhütleri,
 - Destek ve Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanımına ilişkin yaptırımlar ile
 - Aracı bankaların sorumluluğu,düzenlenmekteydi.
- Yeni düzenlemede **döviz almama taahhüdü uygulamasına son verilmiş; usulsüz kullanım ve gerçeğe aykırı beyana ilişkin hükümler 4/A maddesinde, aracılı ihracata ilişkin hükümler ise 4. maddenin 7. fıkrasında yeniden düzenlenmiştir.**

6. Destek Ödemelerine İlişkin İnceleme Usulü Düzenlendi

- Tebliğe “*Destek ödemesi işlemleri ile ilgili inceleme yapılması*” başlıklı 6/A maddesi eklenmiştir.

6.1. Firmalardan Bilgi ve Belge Talep Edilebilmesi Düzenlendi

- Merkez Bankası, firmalardan belirleyeceği bilgi ve belgelerin aracı bankaya veya doğrudan kendisine ibraz edilmesini talep edebilecektir. Talep edilen bilgi veya belgeleri Merkez Bankasına sunmayan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri kabul edilmeyecektir. Dövizin daha önce satılmış olması halinde ise satılan döviz firmaya iade edilmeyecektir.

6.2. Firmaların İncelemeye Alınabilmesi Düzenlendi

- Merkez Bankası, firmalar tarafından sunulan veya diğer kaynaklardan edinilen bilgi ve belgeler üzerinden yapacağı değerlendirme sonucunda şüpheli veya gerekli gördüğü firmaları incelemeye alabilecektir. İnceleme, Merkez Bankası tarafından doğrudan yapılabilecek veya aracı bankaya yaptırılabilir. İncelemenin aracı banka tarafından yapılması, aracı bankanın Merkez Bankası tarafından daha sonra yapılabilecek denetim veya incelemeler ile Tebliğ ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

6. Destek Ödemelerine İlişkin İnceleme Usulü Düzenlendi (Devam)

6.3. İnceleme Süresince Destek Ödenmemesi Düzenlendi

- İncelemeye alınan firmalara, Merkez Bankasınca belirlenecek inceleme süresinin sonuna kadar döviz dönüşüm desteği ödenmeyecektir.

6.4. İnceleme Sonucuna Göre İşlem Yapılması Düzenlendi

- İnceleme sonucunda, usulsüzlük, gerçeğe aykırı beyan veya amaca aykırı kullanım tespit edilmesi halinde firmanın destek talebi reddedilecek ve firma hakkında Tebliğin 4/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan yaptırımlar uygulanacaktır.
- Söz konusu hallerin tespit edilmemesi halinde ise incelemenin sonuçlandırıldığı tarihten itibaren firmanın destek talebi kabul edilecektir.
- Merkez Bankası ayrıca şüpheli gördüğü işlemlerle ilgili belirleyeceği tedbirlerin aracı bankalar tarafından alınmasını isteyebilecektir.

7. %3 Oranındaki Desteğin Uygulama Süresi Uzatıldı

- Tebliğ'in geçici 1. maddesinde, normalde %2 olan döviz dönüşüm desteği oranının geçici olarak %3 uygulanacağı belirtilmektedir. **%3 oranındaki desteğin uygulanmasına ilişkin 31.07.2026 tarihinde sona eren süre, 31.01.2027 tarihine kadar uzatılmıştır.** Bu değişiklik 01.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

8. Geçiş Hükümleri Düzenlendi

8.1. Daha Önce Verilen Döviz Almama Taahhütleri

- İnceleme sonucunda, usulsüzlük, gerçeğe aykırı beyan veya amaca aykırı kullanım tespit edilmesi halinde firmanın destek talebi reddedilecek ve firma hakkında Tebliğin 4/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan yaptırımlar uygulanacaktır.
- Söz konusu hallerin tespit edilmemesi halinde ise incelemenin sonuçlandırıldığı tarihten itibaren firmanın destek talebi kabul edilecektir.
- Merkez Bankası ayrıca şüpheli gördüğü işlemlerle ilgili belirleyeceği tedbirlerin aracı bankalar tarafından alınmasını isteyebilecektir.

8. Geçiş Hükümleri Düzenlendi (Devam)

8.2. Geçmiş Dönemdeki Usulsüzlük ve Gerçeğe Aykırı Beyanlar

- Yeni düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce döviz dönüşüm desteğinden usulsüz yararlandığı veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri, Merkez Bankasınca belirlenecek süreler boyunca kabul edilmeyecektir. Bu sürelerin belirlenmesinde ihlal tutarı ve tekerrür durumu dikkate alınacaktır.

9. Yürürlük Tarihleri

- %3 oranındaki döviz dönüşüm desteğinin uygulanma süresini **31.01.2027** tarihine kadar uzatan düzenleme, Tebliğin yayımlandığı **01.08.2026** tarihinde yürürlüğe girmiştir. Diğer değişiklikler ise **01.10.2026 tarihinde yürürlüğe girecektir.**

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.